

met een mond, groeit, steeds met den kop gekeerd naar het kopeinde der pop, tot er van deze niets dan de harde huid overblijft, welke door de parasiet geheel opgevuld wordt. Het volwassen insect, dat ten slotte door een ronde opening ontsnapt en naar slachtoffers gaat zoeken, is zwart met geel.

Soekaboemi, 30 Augustus 1916.

M. E. WALSH.

MANIS JAVANICA DESM.

Eenigen tijd geleden werd mij de hierbij afgebeelde *Miereneter* aangebracht. Het portret ten voeten uit mislukte en dus moet de lezer maar genoegen nemen met bijgaand beeld voorstellende mijn gast aan den maaltijd. Maar mag ik U eerst even mijn logee voorstellen; zijn naam is met een geleerd gezicht *Manis javanica*, in het dagelijksch leven *Geschubde miereneter* of *Javaansch Schubdier* en als ik tegen mijn Soendaneeschen tuinjongen spreek *Pussing*. Zwaar aangeslagen dus in de namenbelasting.

In afwachting of de Zoölogische afdeling te Buitenzorg misschien prijs zou stellen op het bezit van het dier liet ik het in een klein hokje onderbrengen. Dat ging alles gemakkelijk genoeg maar de gastvrijheid stelt hoogere eischen dan alleen logies; er moest nu eenige aandacht aan de te verstrekken kost (de inlanders hadden al dadelijk een bordje rijst in 't hok gezet) geschonken worden. Een *Miereneter*, men zou zoo zeggen, die moet natuurlijk mieren eten, jawel, maar waar nou zoo gauw eene behoorlijke hoeveelheid mieren

vandaan gehaald en wat voor mieren. De tuinjongen wist raad; hij maakte een gaatje in een der rugschubben van het dier, haalde daar een ringetje en een touwtje door en geleide zoo, bijwijze van het uitlaten van schoothondjes onze *Pussing* naar buiten om zelf zijn maal te zoeken. In het begin was het dier wat onhandelbaar, bij de minste aanraking rolde het zich tot een bal ineen en het duurde dikwijls geruimen tijd voor die houding tegen een meer normale verwisseld werd. Langzamerhand echter scheen het dier aan zijne nieuwe omgeving te wennen en was vrij gemakkelijk naar mierennesten te geleiden. Nadat de Plantentuin bericht gezonden had, dat de *Miereneter* aldaar reeds ruim vertegenwoordigd was, gaf ik het dier weder de vrijheid. Tot mijn spijt kwam mij eerst later „De Dierenwereld van Insulinde” door J. H. VAN BALEN in handen, waarin een zeer interessante beschrijving van dit soort dieren gegeven wordt en waaruit o.a. ook blijkt dat het kunstje van den ring en het touwtje niets nieuws was.

Aangezien ik geen plagiaat wil plegen verwijs ik den lezer, die nog nadere bijzonderheden van dit eigenaardige dier wil weten, naar bovengenoemd boekwerk. Alleen zij hier nog vermeld, dat volgens de inlanders de *Miereneter* voor zijn voedsel de voorkeur geeft aan de volgende mierensoorten: die *Sireum kilang* (s.), *Sireum telos* (s.) en *Sireum bongkok* (s.).

Door vriendelijke tusschenkomst van den Directeur van 's Lands Plantentuin vernam ik nog de wetenschappelijke namen van deze mierensoorten, en wel: *Sireum kilang* is *Plagiolepis longipes* behoorende tot de onderfamilie der *Camponotinae*, de *Sireum telos* is een soort van het geslacht *Polyrhachis* van dezelfde onderfamilie en de *Sireum bongkok* is een *Myrmicine* (uit de buurt) van het geslacht *Tetramorium*.

W. F. W.

HET KONSERVEREN VAN DIEREN.

(Slot).

(5^e GEDEELTE).

Alvorens over te gaan tot de behandeling van de Mollusken en andere lagere dieren, wil ik een toestel beschrijven, dat bij hun conservering toepassing vindt. Het weefsel van de meeste lagere dieren bevat een groot percentage water; brengt men zulke dieren direkt in sterke alcohol, dan wordt daaraan het water onttrokken nog voordat de weefsels gefixeerd zijn. Het gevolg daarvan is, dat de dieren soms tot onkenbaar-worden toe inkrimpen en verschrompelen. Dit kan men voorkomen, door ze eerst in zeer slappe alcohol te brengen en deze met tussenpozen door steeds sterkere te vervangen. Men gaat daarmee zo lang voort tot de gewenste alcoholsterkte bereikt is. Het water in de weefsels is dan geleidelik verdrongen door alcohol en de voorwerpen hebben slechts een onbeduidende krimping ondergaan. Het telkens verwisselen van de alcohol is echter tijdrovend werk, dat men zich in de meeste gevallen kan besparen door de toepassing van een toestel, *dialisator* genaamd.

Het bestaat, in de vorm, die voor ons doel het meest geschikt is, uit een groot glazen vat met wijde opening, b.v. een stopfles of iets dergelijks, gevuld met alcohol van de sterkte, die men ten slotte wenst te bereiken. Het glazen vat is gesloten door een deksel (b.v. een grote kurk), die in het midden doorboord is en waardoorheen een glazen cylinder (b.v. een lampeglas) steekt. Deze laatste wordt aan de onderkant, die in de